

Przedmiotowy system oceniania.
na lekcjach
Edukacji dla Bezpieczeństwa
Gimnazjum nr 11

Ocenianie za pomocą stopni szkolnych ma na celu:

- uświadomienie uczniowi stopnia opanowania wiadomości i umiejętności przewidywanych programem nauczania,
- stworzenie motywacji do podnoszenia i poszerzania swojej wiedzy, umiejętności, nawyków i postaw.
- systematyczne informowanie ucznia o postępach.

I. OCENIANIU PODLEGAJĄ:

1. Wiedza i umiejętności ucznia.

2. Poniższe obszary aktywności ucznia:

- Posługiwanie się w językiem typowym dla przedmiotu.
- Rozwiązywanie problemów omawianych na zajęciach.
- Praca metodą projektu – umiejętność abstrakcyjnego myślenia, sposób ujęcia zagadnienia, umiejętność pracy grupowej.
- Aktywność na lekcjach.
- Wykorzystywanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych.
- Aktywność dodatkowa (poza zajęciami – konkursy, wolontariat).
- Samodzielna praca na lekcjach.
- Prace długoterminowe (np. projekt, portfolio).
- Znajomość i stosowanie algorytmów postępowania ratunkowego.
- Poszukiwanie, porządkowanie i wykorzystywanie informacji zdobytych w różnych źródłach.
- Wkład pracy (postawa i postępy) ucznia.

3. Dodatkowe prace wykonane zlecone przez nauczyciela.

4. Działalność pozalekcyjna ucznia na rzecz bezpieczeństwa i edukacji prozdrowotnej (kurs pierwszej pomocy, olimpiady, konkursy, koła zainteresowań).

II. NARZĘDZIA POMIARU

1. Formy ustne:
 - Odpowiedzi .
 - Meldunek.
 - Aktywność na lekcjach.
 - Prezentacja.
2. Formy pisemne:
 - Prace klasowe, testy, sprawdziany, kartkówki.
 - Referaty .
 - Efekty pracy zespołowej.
 - Opracowania algorytmów zachowań w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu.
3. Formy praktyczne:
 - Symulacja urazów, pozoracja ran i wypadku.
 - Ćwiczenia praktyczne w zakresie udzielania pierwszej pomocy.
 - Uczestnictwo w imprezach (przygotowanie imprez dla młodzieży szkolnej i pozaszkolnej).
 - Praca w grupie.
 - Praca metodą projektu.
4. Zeszyt przedmiotowy (Karty pracy)
 - Systematyczność prowadzenia notatek oraz sposób udzielenia odpowiedzi na pytania.
 - Treść merytoryczna.
 - Walory estetyczne (prowadzony długopisem lub piórem i czytelnie, bez powyrywanych stron oraz jakichkolwiek zapisków niezwiązanych z przedmiotem).

III. PROPONOWANE FORMY AKTYWNOŚCI UCZNIĄ PODLEGAJĄCE OCENIE

1. Sprawdzian pisemny

Informuje o nabytych przez ucznia wiadomościach i umiejętnościach z materiału objętego sprawdzianem oraz umiejętnościach łączenia prostych faktów i wyciągania wniosków. Zapowiadany jest dwa tygodnie wcześniej i przypomniany tydzień wcześniej, a oceniony w ciągu dwóch tygodni.

Po omówieniu sprawdzian oddany jest wyłącznie do wglądu uczniowi, po czym przechowywany jest przez nauczyciela do końca roku szkolnego.

Uczeń nieobecny pisze go w terminie wyznaczonym przez nauczyciela (dogodnym dla obu stron), zadania (pytania) dotyczą tego samego zakresu tematycznego, jednak są różne. Poprawiony jest w terminie do dwóch tygodni.

Uczeń, któremu udowodniono niesamodzielną pracę podczas pisania sprawdzianu, uzyskuje ocenę niedostateczną, bez możliwości jej poprawy.

2. Kartkówka

Obejmuje materiał z trzech ostatnich tematów, może być niezapowiedziana, oceniona jest w ciągu tygodnia, sprawdza stopień opanowania materiału oraz systematyczność pracy ucznia. Największe znaczenie w pracy ma merytoryczna poprawność odpowiedzi.

Uczeń, któremu udowodniono niesamodzielną pracę podczas pisania kartkówki uzyskuje ocenę niedostateczną, bez możliwości jej poprawy.

3. Wypowiedź ustna

Stwarza możliwość uzyskania informacji zwrotnej dotyczącej:

- aktualnego stanu wiedzy i umiejętności ucznia;
- umiejętności prezentowania wyników pracy indywidualnej bądź grupowej;
- umiejętności prezentowania wypowiedzi i posługiwania się językiem przedmiotu;
- umiejętności stosowania odpowiedniej argumentacji podczas dyskusji.

Uczeń podczas odpowiedzi ustnej ma możliwość korzystania z własnego zeszytu, w przypadku kiedy będzie to zabronione, uczeń zostanie poinformowany o tym fakcie przed przystąpieniem do odpowiedzi.

Uczeń ustna jest z zasady odpowiedzią indywidualną i wszelkie próby kontaktu z innymi uczniami skutkują wystawieniem oceny niedostatecznej uczniowi odpowiadającemu i podpowiadającemu.

4. Zadanie domowe

Za brak zadania domowego uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. Uczeń ma obowiązek uzupełnić zadanie na następną lekcję.

Uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną za zadanie domowe w terminie dwóch tygodni od jej uzyskania.

Uczeń, który obrobił zadanie domowe w sposób nieprawidłowy, ale samodzielnie, rzetelnie i zgodnie ze swoimi możliwościami nie otrzymuje oceny niedostatecznej i ma możliwość jego poprawy na następną lekcję. Jeżeli uczeń nie poprawi zadania, otrzymuje ocenę niedostateczną.

Uczeń, któremu udowodniono niesamodzielną pracę podczas odrabiania zadania domowego (spisanie od kolegi, łamanie praw autorskich, przedstawianie pracy innej osoby jako własnej) uzyskuje ocenę niedostateczną, bez możliwości jej poprawy.

5. Aktywność

- uczestnictwo w dyskusji,
- kierowanie pracą w grupie,
- przygotowanie pomocy dydaktycznych.

Sposób oceny aktywności:

- sześć plusów - ocena celująca
- pięć plusów - ocena bardzo dobra
- trzy plusy – ocena dobra
- trzy minusy - ocena niedostateczna

6. Praca na lekcji

- wykonywanie poleceń nauczyciela,
- sporządzanie notatek w zeszytach przedmiotowych,
- uczestnictwo w różnych formach pracy na lekcji (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa),
- wykonywanie ćwiczeń.

Sposób oceny pracy na lekcji:

- sześć plusów - ocena celująca
- pięć plusów - ocena bardzo dobra
- trzy plusy – ocena dobra
- trzy minusy - ocena niedostateczna

7. Ćwiczenia praktyczne

Każdy uczeń zalicza raz w roku: RKO, pomoc nieprzytomnemu i omdlałemu. Jest to warunek niezbędny do otrzymania oceny dobrej z przedmiotu.

Każdy uczeń raz w roku zalicza meldunek oraz bierze udział w ewakuacji na wypadek niebezpiecznej sytuacji. Jest to warunek niezbędny do otrzymania oceny dopuszczającej z przedmiotu.

8. Rozwiązywanie problemów

Sposób oceniania zależy od rodzaju problemu i charakteru zadania, jakie uczniowie mają wykonać. Przy ocenianiu będzie brane pod uwagę m.in. to, czy:

- uczeń trafnie definiuje problem;
- posługuje się sprawnie językiem przedmiotu;
- rozwiązanie jest realistyczne, spójne i adekwatne do problemu;
- uwzględnia zależności łączące różne elementy tej sytuacji oraz interesy jej uczestników;
- skrótowy zapis w punktach kolejnych kroków postępowania;

Oceniane będą trzy etapy pracy nad rozwiązywaniem problemu:

- diagnoza problemu** (charakter; podmioty zaangażowane w daną sytuację, ich potrzeby, interesy, przewidywane reakcje - zwłaszcza reakcje osób będących w szoku; warunki zewnętrzne określające sytuację; specyficzne okoliczności i ograniczenia oraz możliwości rozwiązania problemu);
- poszukiwanie rozwiązania problemu** (strategia - zwłaszcza poszukiwanie analogii, dobór kolejnych kroków postępowania; analiza różnych wariantów rozwiązania; wybór optymalnego rozwiązania na podstawie przyjętych założeń; opis rozwiązania problemu);
- uzasadnienie wyboru przyjętego ostatecznie wariantu** (dlaczego takie, a nie inne rozwiązanie zostało przyjęte, jakie czynniki zadecydowały o wyborze rozwiązania, przewidywania dotyczące trudności i zagrożeń życia lub zdrowia mogące się pojawić w trakcie realizacji zadań - umiejętność przewidywania i zapobiegania zagrożeniom).

Przykładowe kryteria do oceny rozwiązania problemu:

- Właściwe rozpoznanie i zdefiniowanie sytuacji wymagającej podjęcia decyzji.
- Przeanalizowanie towarzyszących problemowi relacji, zależności i zagrożeń w oparciu o podstawową wiedzę dotyczącą rozważanej sytuacji.
- Określenie celów, które chcemy uwzględnić przy rozwiązaniu problemu.
- Zaproponowanie różnych wariantów rozwiązania problemu.
- Rozpatrzenie wad i zalet (korzyści i strat) wynikających z wyboru poszczególnych wariantów rozwiązania.
- Ocena wariantów i wybór najlepszego z punktu widzenia założonych na wstępie celów 1 wartości.

9. Odgrywanie ról, gry symulacyjne

W programie edukacji dla bezpieczeństwa uczniowie na bardzo wielu lekcjach będą odgrywać różne role lub uczestniczyć w grach symulacyjnych.

Ocenianiu podlegają:

- **Merytoryczne przygotowanie się do danej roli** (zapoznanie się z informacjami dotyczącymi sytuacji, rodzaju urazu - zagrożenia, umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy i reagowania na zmianę - np. w sytuacji, gdy udzielana pomoc jest niewłaściwa);
- **Przekonujące wejście w rolę odgrywanej postaci** (używanie argumentów i zachowań typowych dla danej sytuacji);
- **Poziom zaangażowania ucznia i jego efektywność** (współpraca z innymi uczestnikami socjodramy lub gry symulacyjnej, uważne śledzenie przebiegu gry i trafne wykorzystywanie możliwości, które daje mu odgrywana rola).

10. Zadania nadobowiązkowe

Mogą być realizowane w formie projektów, prac badawczych, gier dydaktycznych, szkiców, planów ewakuacji, ciekawych rozwiązań dydaktycznych. Za zadanie nadobowiązkowe, twórcze, wykraczające poza program nauczania, uczeń może otrzymać ocenę celującą a ocenę semestralną lub końcową może mieć podniesioną zgodnie z przepisami zawartymi w Wewnętrzny Systemie Oceniania

IV. WAGI OCEN DLA POSZCZEGÓLNYCH FORM SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI:

- Ocenom bieżącym przypisywana jest waga 1 -10
- Całoroczny projekt edukacyjny - 8
- Sprawdzian praktyczny (RKO, pomoc nieprzytomnemu i omdlałemu) - 8
- Praca klasowa, test (z działu) - 10
- Odgrywanie ról, gry symulacyjne - 5
- Rozwiązywanie problemów – 5
- Meldunek - 7
- Portfolio (referat)- 8
- Aktywność - 5
- Odpowiedź ustna - 7
- Przygotowanie do lekcji (np. zestaw opatrunkowy) - 5
- Praca na lekcji - 5
- Zeszyt - 4
- Zadanie domowe - 5
- Kartkówka – 8
- Postawa-10

V. POPRAWIANIE OCEN

Uczeń może być **nieprzygotowany** do lekcji (brak zeszytu i potrzebnych pomocy, brak zadania domowego, niegotowość do odpowiedzi) **dwa razy w semestrze**. Możliwość zgłoszenia nieprzygotowania nie dotyczy zapowiedzianych prac pisemnych, sprawdzianów i sprawdzianów praktycznych oraz lekcji powtórzeniowych. **Nie zgłoszenie nieprzygotowania i każde kolejne nieprzygotowanie to ocena niedostateczna.**

Uczeń ma możliwość poprawienia oceny niedostatecznej z pracy klasowej, sprawdzianu, kartkówki bądź odpowiedzi ustnej na konsultacjach w terminie uzgodnionym z nauczycielem (nie później niż dwa tygodnie od momentu oddania pracy przez nauczyciela lub uzyskania oceny). Uczeń ma prawo do poprawy oceny na ww. warunkach, jeżeli nie satysfakcjonuje go osiągnięty poziom wiedzy i umiejętności, choć otrzymał ocenę pozytywną. W dzienniku lekcyjnym obok uzyskanej oceny stawia się ocenę uzyskaną na sprawdzianie poprawkowym.

Prace klasowe, sprawdziany, kartkówki, odpowiedzi ustne oraz inne formy sprawdzania wiedzy i umiejętności są obowiązkowe. Zaliczenie ich odbywa się na najbliższych konsultacjach lub w terminie uzgodnionym z nauczycielem (nie później niż dwa tygodnie od momentu powrotu do szkoły po dłuższej nieobecności).

Ocena	Kryteria ocen
celujący	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń w pełni opanował wiadomości i umiejętności podstawowe i ponadpodstawowe objęte programem uzupełnione informacjami z innych źródeł; - uczeń bierze czynny, zaangażowany i twórczy udział w zajęciach lekcyjnych; - uczeń systematycznie i wzorowo prowadzi zeszyt przedmiotowy pod względem merytorycznym i estetycznym; - uczeń wykazuje dociekliwość oraz rozwija swoje umiejętności i nawyki oraz postawy; - uczeń posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza program; które są owocem samodzielnych poszukiwań i przemyśleń; - uczeń biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania; - uczeń jest przykładem dla innych w stosowaniu zasad bezpieczeństwa; - uczeń potrafi wzorowo wykonać RKO, udzielić pomocy nieprzytomnemu i omdlałemu; - uczeń osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych kwalifikując się do finałów na szczeblu wojewódzkim (regionalnym) albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia; - uczeń uczestniczy w imprezach (przygotowanie imprez dla młodzieży szkolnej i pozaszkolnej);
bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń w pełni opanował wiadomości podstawowe i ponadpodstawowe; uzupełniając je samodzielnie dobranymi lub wskazanymi przez nauczyciela źródłami informacji na temat przedmiotu nauczania lub w wyniku rozważania nad realizowanymi treściami; - uczeń sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami; - uczeń rozwiązuje (wykonuje) samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne objęte programem nauczania wykorzystując rozmaite źródła informacji; - uczeń potrafi stosować posiadaną wiedzę i umiejętności do rozwiązywania zadań trudnych i problemów w nowych sytuacjach (zastosowanie nauczanych treści w nauce, pracy i życiu codziennym); - uczeń wykazuje się aktywnością podczas zajęć; - uczeń systematycznie i wzorowo prowadzi zeszyt przedmiotowy pod względem merytorycznym i estetycznym; - uczeń samodzielnie i starannie wykonuje zadania; - uczeń systematycznie jest przygotowany pod względem merytorycznym do wykonywania ćwiczeń praktycznych; - uczeń potrafi samodzielnie wykonać RKO, udzielić pomocy nieprzytomnemu i omdlałemu; - uczeń zawsze stosuje się do zasad bezpieczeństwa.

dobry	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń w stopniu dobrym opanował wiadomości i umiejętności podstawowe i ponadpodstawowe; - uczeń poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności zdobyte w procesie kształcenia; - uczeń stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania (wykonania) samodzielnego typowych zadań teoretycznych lub praktycznych; - uczeń systematycznie prowadzi zeszyt przedmiotowy pod względem merytorycznym i estetycznym; - uczeń bierze udział w lekcji oraz wykazuje gotowość i zdolność zabierania głosu w dyskusjach (ewentualnie po zachęceniu ze strony nauczyciela); - uczeń starannie wykonuje ćwiczenia obowiązkowe; - uczeń zawsze posiada zestaw opatrunkowy na zajęciach z pierwszej pomocy; - uczeń potrafi prawidłowo wykonać RKO, udzielić pomocy nieprzytomnemu i omdlałemu; - uczeń stosuje się do zasad bezpieczeństwa.
dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń opanował podstawowe wiadomości i umiejętności objęte programem nauczania; - uczeń posiada luki w wiadomościach o charakterze szczegółowym; <ul style="list-style-type: none"> - uczeń rozwiązuje (wykonuje) typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności; - uczeń wykazuje gotowość do zabierania głosu w dyskusjach po zachęceniu ze strony nauczyciela; - uczeń wykonuje ćwiczenia niestarannie, ale poprawnie; - uczeń potrafi wykonać RKO, udzielić pomocy nieprzytomnemu i omdlałemu z niewielką pomocą nauczyciela; - uczeń posiada zestaw opatrunkowy na zajęciach z pierwszej pomocy; - uczeń zazwyczaj stosuje się do zasad bezpieczeństwa.
dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń ma niewielkie braki w opanowaniu wymagań podstawowych, ale braki te nie przekreślają możliwości wykonania prostych zadań; - uczeń rozwiązuje (wykonuje) korzystając ze wskazówek nauczyciela typowe zadania praktyczne o niewielkim stopniu trudności, - uczeń ma kłopoty z poprawnym wykonaniem zadań, ale wykonuje je w sposób staranny w stosunku do swoich możliwości; - uczeń przyswoił podstawy wykonywania RKO, udzielania pomocy nieprzytomnemu i omdlałemu; - uczeń wykazuje bierność podczas zajęć; - uczeń wykonuje przy pomocy nauczyciela łatwiejsze ćwiczenia. - uczeń często stosuje się do zasad bezpieczeństwa.
niedostateczny	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń ma braki w opanowaniu wymagań podstawowych, braki te przekreślają możliwości uzyskania przez danego ucznia podstawowej wiedzy z danego przedmiotu; - uczeń nie jest w stanie, nawet przy pomocy nauczyciela rozwiązać (wykonać) typowych zadań praktycznych o niewielkim stopniu trudności;

- uczeń nie prowadzi zeszytu przedmiotowego;- uczeń nie posiada zestawu opatrunkowego na zajęciach z pierwszej pomocy;- uczeń w sposób arogancki i niekulturalny odnosi się do nauczyciela i kolegów podczas składania meldunku;- uczeń przejawia lekceważący stosunek do postawionych mu zadań i poleceń;- uczeń wykazuje brak zainteresowania przedmiotem, nie pracuje na lekcji i nie wykazuje dobrych chęci do pracy pomimo zachęt nauczyciela;- uczeń nie stosuje się do zasad bezpieczeństwa.

V. INFORMACJA ZWROTNA

1. Nauczyciel - uczeń

- Uczeń ma możliwość otrzymywania dodatkowych wyjaśnień i uzasadnień do wystawionej oceny.
- Pomaga w samodzielnym planowaniu rozwoju.
- Motywuje do dalszej pracy.

2. Nauczyciel - wychowawca klasy - pedagog szkolny

- Nauczyciel wpisuje oceny do dziennika lekcyjnego.
- Nauczyciel na prośbę wychowawcy klasy informuje go o aktualnych osiągnięciach i zachowaniu ucznia.
- Nauczyciel informuje pedagoga o sytuacjach wymagających jego interwencji.

3. Nauczyciel - rodzice

Podczas wywiadówek, indywidualnych konsultacji, rozmów interwencyjnych nauczyciel przekazuje rodzicom (opiekunom):

- Informacje o aktualnym stanie rozwoju i postępów w nauce.
- Dostarcza rodzicom informacji o trudnościach i uzdolnieniach ucznia.
- Przekazuje wskazówki do pracy z uczniem.
- Rodzice (opiekunowie prawni) są zobowiązani do bieżącego śledzenia postępów w nauce swojego dziecka.

4. Uczeń nie klasyfikowany, który nie przystąpił do egzaminu klasyfikacyjnego otrzymuje ocenę niedostateczną w klasyfikacji śródrocznej.

VI. Ocenianie kształtujące w edukacji dla bezpieczeństwa.

Ocenianie kształtujące przygotowuje młodych ludzi do skutecznego uczenia się przez całe życie, służy przede wszystkim poprawie procesu uczenia się, a nie jedynie podsumowaniu pracy ucznia. Sprzyja przyjmowaniu przez uczniów odpowiedzialności za własną naukę i pomaga nauczycielowi planować dalsze kroki w pracy.

Ocenianie kształtujące, które wspomaga uczenie się jest :

- ściśle powiązane ze skutecznym planowaniem,
- koncentruje się na tym, w jaki sposób uczniowie się uczą,
- jest istotne podczas realizacji całego procesu dydaktycznego od planowania po ocenę osiągnięć,
- jest kluczową umiejętnością dydaktyczną,
- ma oddziaływanie emocjonalne,
- wpływa na motywację ucznia,
- kieruje uwagę na kryteria sukcesu (na co będę zwracał uwagę?) już na etapie planowania,
- daje uczniom konstruktywne wskazówki, jak mogą poprawić swoje wyniki i w jaki sposób mogą się rozwijać,
- wspomaga samoocenę,
- odnosi się do wszystkich kategorii osiągnięć.
- określa cele lekcji w języku zrozumiałym dla uczniów,
- ustala wraz z uczniami kryteriów oceniania,
- rozróżnia funkcję oceny sumującej od kształtującej,
- buduje atmosferę uczenia się we współpracy z uczniami i rodzicami,
- umiejętność formułowania pytań kluczowych,
- znajomość techniki zadawania pytań,
- stosowanie efektywnej informacji zwrotnej,
- wprowadzenie samooceny i oceny koleżeńskiej.

Najważniejszym dla nauczyciela edukacji dla bezpieczeństwa to wiedzieć dokąd się zmierza i co się chce osiągnąć, a uczeń musi wiedzieć, co dokładnie będzie podlegało ocenie. Ocenianie sumujące ma znaczenie przy ocenianiu wiedzy i umiejętności nabytych przez ucznia i zwykle ogranicza się do stopnia. Ocenianie kształtujące służy uczniowi do tego, aby uświadomił sobie, co zrobił dobrze, co źle i jak poprawić swoją pracę (istotne w nauczaniu ratownictwa). W ocenianiu kształtującym uczeń otrzymuje mniej stopni a częściej informację zwrotną od nauczyciela lub kolegi, co można jedynie osiągnąć ściśle współpracując z uczniami. Równie ważnym elementem tego oceniania jest takie formułowanie pytań, które skłaniają uczniów do myślenia.

Ocenianie kształtujące: jest bardzo skutecznym sposobem podnoszenia osiągnięć uczniów; przygotowuje uczniów do uczenia się przez całe życie, jest pomocne w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych.

Jest ściśle związane z podejściem do ucznia z trudnościami – daje mu czas, przyjazną atmosferę i informację zwrotną.

Elżbieta Korowajczyk

